

Siilinjärven tiistaiseuran 70 vuotta

Toiminnan alkuvuodet

Raskaiden sotavuosien jälkeen Salmin kunnan Tulemajoen kylän ja osan Miinalan kylän asukkaiden uudeksi kotipaikaksi oli määrätty Siilinjärven kunta. Heidän lisäksi sijoitettiin Rissalan lentokentän alueen Hakkaralan kylään Kasinhännän lentoaseman väkeä Sortavalasta ja sen ympäristöstä. Niinpä maatalousvaltainen, pohjoissavolainen Siilinjärven kirkonkylä sai vuoden 1948 henkikirjojen mukaan 459 salmilaissyntyistä ja 386 muualta luovutetuilta aluilta tullutta uutta asukasta. Osa heistä siirtyi myöhemmin muualle asumaan karjalaisten sijoitustoiminnan selkiintymisen myötä. Varma tieto on kuitenkin, että 30.9.1948 salmilaisten lukumäärä Siilinjärvellä oli 441. Kunnan alueella asui tuolloin noin 7000 asukasta eli salmilaiset ja muut karjalaiset heidän lisäksi muodostivat huomattavan vähemmistön. Siilinjärvelle oli myös siirtynyt Nilsiästä Salmin kunnan hoitokunta, Salmin Kansallis-Osake-Pankin konttori ja Salmin keskikoulu. Tuolloin oli myös vireillä oman Siilinjärven ortodoksisen seurakunnan perustaminen, mutta tämä hanke kariutui ilmeisesti Kuopion-Savonlinnan ort. seurakunnan alueiden uudelleen järjestämiseen.

Salmin kunta lakkautettiin virallisesti vuoden 1948 aikana ja salmilaiset kokivat varmasti asian johdosta suurta surua. Oli kuitenkin aika ryhtyä rakentamaan uutta yhteisöä ja järjestää myös hengellistä toimintaa. Ortodoksista rukoushuonetta ei Siilinjärvellä ollut ennen vuotta 1959 ja jumalanpalveluksia toimitettiin koulujen tiloissa tai seurakuntalaisten kodeissa. Kuopion ortodoksinen kirkko eli Pyhän Nikolaoksen kirkko tuli myös monille siilinjärveläisille ortodokseille tutuksi. Kuopioon oli perustettu tiistaiseura jo vuonna 1938 ja liekö sen esimerkki kannustanut myös siilinjärveläisiä pohtimaan oman paikkakunnan ortodoksien yhteisöllisen toiminnan edistämistä myös kerhotoiminnan avulla. Tuumasta käytiin toimeen ja niinpä:

Tammikuun 12. päivänä vuonna 1948 pidettiin Siilinjärven tiistaiseuran perustamiskokous ja sen nimeksi tuli tuolloin Salmin kirkonkylän tiistaiseura. Perustamiskokouksessa oli pöytäkirjan mukaan läsnä 13 henkilöä ja kokous pidettiin rovasti Johannes Railaksen eli tuttavallisemmin Ivan- papin kotona. Ensimmäiseen johtokuntaan valittiin puheenjohtajaksi rovasti Johannes Railas, sihteeriksi opettaja Anni Volotinen ja rahastonhoitajaksi rouva Senja Soreli. Tiistaiseuran käsityötoimikuntaan valittiin Senja Soreli, Vera Pirtola, Maria Popow ja Anni Volotinen.

Perustamiskokouksen pöytäkirjassa toimintaa suunniteltiin seuraavasti: Seura kokoontuu työiltoihin joka toinen tiistai kunkin jäsenen kodissa vuorotellen. Työilloissa valmistetaan erilaisia vaatekappaleita lahjaksi saaduista tavaroista. Keväällä työkauden päätyttyä toimitetaan myyjäiset tiistaiseuran työn tukemiseksi. Saman vuoden toimintakertomuksessa

todetaan, että työiltoja pidettiin vuoden aikana 12 ja niiden ohjelma koostui rukoushetkestä, hengellisistä lauluista ja luennasta. Uusi tiistaiseura teki myös retken Uuteen Valamoon ja Alapitkän tiistaiseuran vieraaksi.

Ensimmäiset toimintavuodet ovat olleet innostuneen ahkeroinnin värittämiä. Työilloissa tehtiin runsaasti käsitöitä ja tiistaiseuralaiset järjestivät erilaisia juhlia mm. läksiäisjuhlat rovasti Railakselle ja äitienpäiväjuhlia. Vuonna 1950 seuran nimi muutettiin Siilinjärven tiistaiseuraksi ja seitsemän vuotta nimenmuutoksen jälkeen eli vuonna 1957 tiistaiseurasta tuli rekisteröity yhdistys. Sopimuskirjan mukaan ovat allekirjoittaneet Anni Volotinen, Klaudia Parviainen ja Mikko Setkänen perustaneet Siilinjärven tiistaiseura- nimisen yhdistyksen, jonka tarkoituksena on säännöissä lähemmin mainittavilla tavoilla edistää Suomen Ortodoksisen Kirkkokunnan jäsenissä siveellisyyttä, raittiutta ja Kirkon opin ja tapojen käytäntöön juurruttamista.

Nämä ylevät tarkoitukset kertovat siitä, että tiistaiseuratoiminta haluttiin heti alusta pitäen liittää kirkon muun toiminnan osaksi. Yhteys kirkon perinteeseen on ollutkin kantava voima koko seuran historian ajan.

Aktiiviseen toimintaan 1950- ja 1960- luvulla

Toiminta jatkui koko 1950- luvun entisillä ja ilmeisesti hyviksi havaituilla tavoilla. Tiistaiseuran jäsenistä valittiin myös ohjelmatoimikunnan ja käsityötoimikunnan jäsenet eli nykymuotoista tiimityötäkin harrastettiin. Työiltojan tarjoiluista voisi mainita, että niissä tarjottiin aina teetä ja leivonnaisia. Lieneekö emäntien keskinäinen kilpailu lajien runsaudesta johtanut vuonna 1956 vuosikokouksen päätökseen, jonka mukaan työilloissa tarjoillaan ainoastaan teetä yhden leipälajin kanssa.

Vuosina 1961-1965 tuli mukaan uusi toimintamuoto, kummiperhetoiminta. Siilinjärven tiistaiseura avusti erästä kolttaperhettä lähettämällä heille paketteja ja tilaamalla Tuohustuli- ja Aamun Koitto- lehtiä. Tiistaiseura tilasi em. lehtiä myös joillekin siilinjärveläisille perheille ja tuki rahalahjoituksin Seimen Lapsi- nimistä lehteä. 1960- luku oli myös monien juhlatapahtumien järjestämisen aikaa, tiistaiseura järjesti vuosittain itsenäisyyspäiväjuhlat, äitienpäiväjuhlat ja lähetystapahtumia. Lisäksi voisi mainita Karjalaan jääneiden vainajien muistopatsaan paljastustilaisuuden ja seurakuntaillan piispantarkastuksen yhteydessä vuonna 1968. Retket Uuteen Valamoon ja vierailut lähiseudun tiistaiseuroihin jatkuivat.

Rukoushuoneesta kirkoksi

1970- luvulla vakiintui opintokerhotoiminta, josta aluksi vastasi seurakunnan valistusohjaaja Lahja Löschy. Tämän vuosikymmenen aikana vuosikokousten pöytäkirjoista on jäänyt pois rekisteröityä yhdistystä tarkoittava lyhennys, syy tähän jäi epäselväksi. Vuonna 1979 vietettiin tiistaiseuran 30- vuotisjuhlia elokuun 20. päivänä. Juhlan ohjelmaan kuului jumalanpalvelus, ruokailu ja päiväjuhla, johon osallistui 90 henkilöä. Aiemmin keväällä oli Pyhän Georgios

Voittajan rukoushuone vihitty kirkoksi sisätilojen remontin jälkeen ja jälleen tiistaiseuralaisten ahkeria käsiä tarvittiin kirkkokahvien järjestämisessä. Tästä alkoikin kirkkokahvien järjestämisen perinne, joka jatkuu edelleen.

Kirkko ja sen ympäristö on aina ollut tiistaiseuran toiminnan tärkeä kohde. Kirkkoa ja sen ympäristöä on pyritty kaunistamaan lahjoituksilla ja vuosittain on pidetty kahdet kirkon ja hautausmaan siivoustalkoot. Kirkon suursiivouksiakin järjestettiin ja erityisesti kirkon ikkunoiden pesu ulkoapäin on ollut sinnikkyyttä ja hieman huimapäisyttäkin vaatinut suoritus.

Varainhankintaa ja yhteistyötä 1980- luvulla

Seuraava vuosikymmen eli 1980- luku toi uusia haasteita toimintaan. Seurakuntasali-hanketta varten alettiin koota varoja vuodesta 1982 lähtien. Varojen hankintaan tarvittiin myyjäisiä, päiväpiiriläisten kahvirahoja ja naapuritiistaiseurojen avustuksia ja kerätyt varat käytettiin seurakuntasalin ikonien hankintaan. Erityisen myönteistä oli kaikkien Siilinjärven alueella toimivien tiistaiseurojen välinen yhteistyö – yhdessä saatiin aikaan enemmän. PSHV:N vuosijuhliin oli tapana lähteä suurella joukolla ja kun vuonna 1985 vietettiin järjestön 100- vuotisjuhlaa Kuopiossa oli selvää, että suuri osa tiistaiseuraväestä oli paikalla komeaa tilaisuutta seuraamassa. Oman tiistaiseuran 40- vuotisjuhlaa vietettiin Georgios Voittajan päivänä 23.4. vuonna 1988 ja juhlapaikkana toimi Siilinjärven ala-aste. Juhlaan osallistui suureksi iloksemme edesmennyt isä esipaimenemme Paavali. Ohjelma järjestettiin yhteistyössä lasten- ja nuortenpiirin eli tuttavallisemmin Riiviö-kerhon kanssa. Aiemmin todettiin, että vuonna 1956 päätettiin työiltojen tarjoilujen rajoittamisesta yhteen lajiin, mutta ainakin 1980- luvulla vallitsi jälleen vapaan kilpailun periaate eli jokainen emäntä tarjosi tiistaiseuralaisille herkkuja parhaan taitonsa mukaan.

Vuonna 1989 valmistui kauan odotettu seurakuntasalimme - se mahdollisti kokoontumisten järjestämisen sekä leipomisen ja ruoanlaiton omissa tiloissa. Vihkimisjuhlassa oli väkeä paikalla enemmän kuin saliin sopi ja osa ruokailijoista sai istumapaikan vanhan pienen salin puolelta. Tiistaiseuran jäsenmäärä jatkoi kasvamista, vaikka uusien jäsenten hankkiminen mukaan toimintaan alkoi tulla entistä vaativammaksi. Ihmisiä alkoi kiinnostaa enemmän kirkon ulkopuolinen toiminta eli kaupallisen viihteen ja kulutusjuhlien houkutukset. Toki myös työelämän paineet kasvoivat ja söivät ihmisten voimavaroja. Tuohon aikaan alkoi myös sitoutumisen pelko - enhän vaan joudu tekemään jotain ylimääräistä ns. omalla ajallani. Vanhojen kirkkoisien opetukset ajan pyhittämisestä ja ajan rajallisuudesta alkoivat unohtua myös meidän ortodoksien parissa.

Haasteet kasvavat 1990- luvulla

1990- luvulla tulivat kännykät yleisimmiksi ja kaupallisuus valtasi yhä suuremman osan ajastamme. Siilinjärven tiistaiseura jatkoi kuitenkin kasvamistaan ja uusina toimintamuotoina tulivat yhteistyö koulujen kanssa esim. järjestämällä oppilaille piirakkatalkoita. Päivärinteen uuden koulun siunaaminen ja Helli- ja Kaisa-opettajien luokkien siunaaminen oli varmasti

monelle unohtumaton elämys. Helli kertoi, että matkalla vedenpyhitykseen järven rantaan oppilaat saivat kokea käytännössä ortodoksisen kirkon rakkautta luontoa kohtaan. Saattoväki kohtasi matkalla oravan, jonka pappi välittömästi siunasi. Vuonna 1998 vietettiin tiistaiseuran 50- vuotisjuhlia ja silloin seura sai olla kunniakkaasti koko Suomen jäsenmäärältään suurin tiistaiseura, sillä jäseniä oli jo 54. Toimintaan kuului edelleen lahjoitusten tekeminen kirkkoon ja seurakuntataloon ja pöytäkirjojen mukaan kirkkoon hankittiin kirkkoliput, alttarievankeliumi ja lampukoita sekä ikoneita. Seurakuntataloon hankittiin mm. kukkia, pöytäliinoja sekä ulkoistutuksia. Tiistaiseura myönsi myös avustuksia päiväkerholle, vanhusten leiritoimintaan ja luostareille. Opintopiiritoimintaa jatkettiin myös seurakunnan työntekijöiden eli kanttori Viktor Jetsun ja alueen pappien ohjauksessa. Seuralaiset muistelivat kuitenkin, että ainakin joskus opiskelua tärkeämpää oli keskinäinen kohtaaminen ja keskusteleminen ja tästä saatiin toisinaan myös nuhteita opintojen ohjaajilta.

Uusi vuosituhat alkaa

2000- luvulla tiistaiseuran jäsenmäärä kääntyi lievään laskuun ja se on vakiintunut 30-40 henkilöön. Vanhoja hyviksi havaittuja toimintamuotoja jatkettiin ja jotain uuttakin kokeiltiin. Ekumeeniset ristisaatot tammikuussa, Valamon kultaisen iän leirit ja niihin osallistumisen tukeminen ovat tulleet mukaan. Edelleen järjestetään joulunvalmistusjuhlia, pääsiäisyön tarjoiluja ja tietenkin kirkkokahveja. Tiistaiseuran piirakoilla on hyvä maine ja niitä menisi kaupaksi enemmän kuin niitä jaksetaan talkoilla tehdä. Keväisin ja syksyisin tiistaiseura huolehtii kirkon ympäristön ja hautausmaan siivouksesta ja tietenkin talkookahvien laittamisesta. Seurakunnan päiväpiirin toiminta liitettiin osaksi tiistaiseuran toimintaa 2000- luvun ensimmäisen vuosikymmenen vaihtuessa toiseen, tällöin muutettiin myös tiistaiseuran kokoontumisen ajankohta illasta iltapäivään. Uusien jäsenten saaminen mukaan on ollut työlästä ja kilpailu ihmisten ajankäytöstä on tullut entistä kovemmaksi.

Uutta etsimässä ja edesmenneitä muistelemassa

Nyt 70- vuotisjuhlaansa viettävää seuraa voi luonnehtia edelleen vireäksi vanhukseksi. Elämäkokemusta ja monenlaisia taitoja on matkan varrella karttunut, toisinaan on myös tullut haasteellisia aikoja ja tilanteita, mutta ihmisten keskinäisen kohtaamisen tarve ei ole muuttunut. Nykyaika tarjoaa monenlaisia teknisiä apuvälineitä yhteydenpitoon, mutta aitoa kohtaamista ja ajatusten vaihtamista kasvokkain ne eivät pysty korvaamaan. Lukemattomat kerrat on kokoonnuttu yhteen ja taitavat, ahkerat kädet ovat löytäneet tehtävää. Kaikkien mukana olleiden työpanos on ollut mittaamattoman arvokasta. Mainitsen nyt lopuksi nimeltä muutamia seuran historiaan vaikuttaneita henkilöitä, mutta tärkeää on kiittää kaikkia toiminnassa mukana olleita ja edelleen toimivia toimihenkilöitä ja rivitiistaiseuralaisia.

Alkuaikoina tiistaiseuran puheenjohtajana ja sihteerinä toimi opettaja Anni Volotinen. Hän oli väsymätön juhlien järjestäjä, keräysten alullepanija ja rukoushuoneen ja sen ympäristön kaunistaja. Toinen erityisen maininnan työstään ansaitseva henkilö on Soja Anufrijeff, joka

toimi 19 vuoden ajan tiistaiseuran varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana. Hän oli ahkera piirakoiden paistaja ja hänen erityisen maukas pullansa tunnettiin Siilinjärven ulkopuolellakin. Maria Jyrkinen on kolmas henkilö, joka erityisellä rakkaudella tuki tiistaiseuran toimintaa. Opettaja Klaudia Parviainen on yksi seuran perustajajäsenistä ja hän toimi monin tavoin seuran hyväksi. Kunniamerkkien saajiksi yltäisivät monet muutkin seuran toimihenkilöt ja aktiivijäsenet opinto-ohjaajia unohtamatta. Merkkejä tärkeämpää on muistaa kiittää, kannustaa ja tukea nyt tiistaiseuran työtä jatkavia. Ajan haasteet ovat suuret: ihmisten yksilöllisyyden korostaminen, tietokoneiden ja kännyköiden nettimaailman houkutukset ja kaupallisuuden tarjoamat pikapalkinnot estävät sitoutumista seurakunnalliseen toimintaan ylipäänsä. Tiistaiseuratoiminnan kehittämistä ja uudistamista tarvitaan, mutta erityisesti tarvitsemme toistemme kohtaamisessa empatiaa ja inhimillistä lämpöä sekä pyrkimystä lähimmäistä kunnioittavaan yhteistyöhön. Yksin emme voi paljon, mutta yhdessä voimme tehdä enemmän. Onnittelten 70- vuotiasta hyvinvoivaa tiistaiseuraa monia armorikkaita vuosia toivottaen ja kiitän sen jäseniä tehdystä työstä kiitosakatistoksen 9. iikossin sanoin:

Kun Sinä innostit minut palvelemaan lähimmäisiäni ja kun samalla kirkastit sieluni nöyryydellä, yksi lukemattomista valonsäteistä osui sydämeeni ja sai sen hehkumaan kuin raudan ahjossa. Sain nähdä kätkeytyt kasvosi. Kunnia Sinulle, joka annoit rakkauden tekojen muuttaa elämämme; Kunnia Sinulle, joka teit jokaisen käskysi ihmeen ihanaksi; Kunnia sinulle, joka olet läsnä siellä, missä osoitetaan laupeutta; Kunnia Sinulle, joka autat meitä kantamaan toistemme taakkoja.

Marja Mäkirinta

18.11.2018